

NOVELLAPÁLYÁZAT

Butella János

MENNYORSZÁG

1

Ká pont Lajos különös története halála után kezdődött. Egész pontosan a temetésén. De ne rohanjunk annyira előre. Eléggé közismert, hogy a Ká pont Lajosok születnek, dolgoznak, s mielőtt szusszanhatnának egy jót, máris mennek a temetőbe. Időnap előtt, mert életükben semmi említésre méltó nem szokott történni. Nem állnak huszárnak, mint Széll Istók, és nem is vívnak halálos szerelmi párbajt karddal vasvilla ellenében. Nem mennek tengerésznek Ausztráliába, hogy hazatérve a szénaboglyában furulyázzanak az éjféli miséről kijövőknek. Nem hasonlítanak Aranyszájú Teklához sem, mert nem szépek, és a legkevésbé sem gyönyörűek, és senki se gondolja, hogy tizenhét évesek, noha lehet, hogy a hatvanat is betöltötték, vagy a hatszázat, vagy a hatezret. Sőt arra sem képesek, hogy megmondják mások jövőjét, vagy ami még keményebb, a múltját. Azt sem tették meg, amit Baján Örs, aki nyugdíjba vonulásáig Ká pont Lajosnak látszott, s akkor hirtelen kapta magát, lefestette a Bibliát pauszpapírra aranybetűkkel. Ettől olyan ereje támadt, hogy amikor Rézműves Anteusz kezét emelt rá, ő kiállta az ütleget, majd így szólt: megállj, te csirkefogó, lerajzollak. S amikor a rajz elkészült, a hírhedett gengsztervezér a szívéhez kapott, és holtan zuhant testőrei karjába.

A temetés is úgy indult, ahogy kell. Az özvegy föl-följajdult illendően, hogy bár ő halt volna meg, s mit is kezdjen immár a földön drága Lajosa nélkül! A hozzátartozók rendesen dörzsölték szemüket zsebkendőjükkel, s mindent egybevetve úgy találták, hogy Ká pont Lajos rendes életet élt. A kertet szépen elgondozta, a füvet időben nyírta, amit kellett, azt megmetszette, megpermetezte, a gyümölcsfák tányérját körbekapálta, lesz barack doszt. Enekelték hát a kántorral a búcsúztató refrénjét. A lehangosabban Nellike, a dadogós lány, akinek Ká pont Lajos a jötevője volt, hisz télen megengedte neki, hogy a kertje végébe, a líciumbokorba költözzék élete párjával, Fotó Nagykabátal. Még molyos birkabőröket is vetett nekik a hajlékkészítéshez:

– Szenkezedbe adom lelkem!

Nem sajnálták az Úrtól Lajosnak sem testét, sem lelkét.

Senki meg nem mondhatja, hogyan történt, mikor történt, s egyáltalán mi történt.

A gyászhuszárok vették észre. Állítólag elsőnek Eleky, aki egyedül olyan erős volt, mint a másik három együtt. Hogy szót szóba ne öltünk, a plébános úr beszéde, a koporsó beszentelése után rendben kihordták az autóra a virágokat, utoljára a család rózsás koszorúját, majd visszajöttek a koporsóért. Megálltak szépen a Szent Mihály lova mellett kétoldalt, kivárták a drámai pillanatot: most kezdődik kérem az utolsó út, aztán emelték a koporsót.

– Emeltük volna! – mondta Eleky később Tulipános Frida boltja előtt, és a sörös-üvegét föl is emelte Horozvai feje fölé, mintha meg akarná keresztelni a virágkötő embert. – Emeltük volna! De a koporsó szinte megugrott a kezünkben, mintha semmi súlya nem lett volna! Nem is volt! Még annyi se, mint amennyit annak a pár papundeklilemeznek és nyárfa lécnak meg szögnek nyomnia kellett volna, amiből összetá-kolták! Hoppá!

Ká pont Tina, az elhunyt unokája később azt mesélte, hogy Eleky a füléhez emelve megrázta a koporsót, kotog-e benne a halott. Úgy tett vele, mint a gyerekek, ha lösz-babát találnak. Ettől el is sírta magát, mire hallgatósága meghatódott: milyen derék kis unoka ez a Tina, nincs is még egy ilyen! Honnan is tudhatták volna, hogy Tina a babája miatt keseredett el, a hasonlat azt juttatta eszébe, aki nem akart jönni semmi-képp. Hiába hízott napról napra – olyannyira, hogy hajdan oly bámulatos feneke he-lyén és magasságában roppant zsírgyűrű alakult ki a teste körül. Ő oly szerencsétlenül álldogált ennek a szörnyűségnek a közepén, mint hajdan Ká pont Lajos az autógumijában a hévízi tó szélén, amikor a szakszervezeti beutaló lejártáig sem mert bemenni a mély vízbe.

És most ez a Ká pont Lajos!

Bizony.

Nem kotogott, nem zörgött. Kinyitották a koporsót, ki kellett nyitni, mert a mé-regdrága sírhelyre mégse tehetnek egy üres dobozt, s ott találták a selyempárnát, a sötétkék ünneplős öltönyt – a zakó hajtókáján a téglagyári törzsgárdajelvényel – szé-pen összehajtogatva, a fehér inget szintúgy, a nyakkendőt is, kibontva, hogy a csomó ne gyűrje ítéletnapig, meg a fekete cipőket, szépen párban, lábhoz igazítva. Lábhelyre, hogy pontosak legyünk. A rázás – Eleky dicséretére legyen mondva – alig dülta föl a rendet.

Nohát!

Az asszonyok, a megözvegyült nagymama és Tina meg az anyja csaknem elájultak. El is ájultak volna, ha a kíváncsiság nem tartja őket ébren. Még ilyen! Mi módon vet-közhetett le Lajos azon a szűk helyen? Hogyan volt képes így összerendezni a holmi-ját? Egyáltalán miért tette? És mit tett? És tehetett ő bármit?

A plébános úr ekkor földözte János evangéliumának 20. fejezetét Jézus föltáma-dásáról:

– „Nem sokkal később Péter is odaért, bement a sírba, s ő is látta az otthagyt gyo-lcsot meg a kendőt, amellyel a fejét befödtek. Ez nem a gyo-lcs között volt, hanem külön összehajtva más helyen.” Láthatjátok, hogy az Úr Jézus is milyen gondos volt...

Márta, a természetgyógyász a maga különös, suttogó, mégis erőteljes hangján meg-kérdezte a koporsó túloldaláról:

– Azt tetszik ezzel állítani, hogy Ká pont Lajos is föltámadt?

– Dehogymondom! Dehogy! Isten őrizz! – A plébános úr illet bizony nem állíthatott.

Ki állíthatott bármit abban a fölbolydult ravatalozóban? Ennek ellenére Konczi, a púpos lakatos odanyomult a paphoz:

– Hogyan lehetne ezt elintézni?

Kiszállt hamarosan a rendőrség is. Ujjlenyomatokat vett, kihallgatott, fényképezett, detektorral végigvizsgálta a gyászolókat, kutyával megszimatoltatta a koporsót, a ru-hákat, a környéket, de nem talált semmit, mivel fogalma sem volt róla, mit keressen. Olcsó poén volna megjegyezni, hogy Ká pont Lajost keresték, ennyit még egy rendőr is tudhat, hanem az igazság az, hogy lehet keresni valakit élve, lehet keresni holtan,

de abban a bizonytalan állapotban, amit még a plébános úr sem mert definiálni; ugyan micsoda-kicsoda az, aki elveszett, s milyen eszközökkel lehetne egyáltalán kimutatni, ha megkerülne? Mindenesetre előállították az özvegyet és Tina szüleit mint örökösöket, akiknek netán valami érdekük fűződhetett a különös események előidézéséhez, s a temetőgondnokot meg a hűtőkamra kezelőjét, akik utoljára látták a tetemet.

2

Ká pont Lajos temetésének órájában a legkevésbé sem érezte elveszítettnek magát. A sírhelytől légvonalban alig kétszáz lépésre, az Aranypatak túlsópartján heverészett a kertjében. Hanyatt a selymes gyöpön, a ragyogó napsütésben. Zoknit és alsógatyát viselt mindössze, hófehéret, mint Orgona kutya loboncos komondoröltönye. Hogy meghalt volna? Ezzel nem foglalkozott. Miért is? Pár napja tüdőgyulladásra volt, izzott a teste, hideg rázta, hörgött, levegőt nem kapott, most meg egészséges volt, mint a makk. Úgy érezte, ha kedve szottyanna, fölroppenhetne a seregélyhez a kerítésdrótra. Persze nem tette. Csik-csik-csikezni még csak-csak, varjúkárogást utánozni se lenne rossz, de kukacot hordani az odúba a gyerekeknek, no ehhez nem fült a foga. Így aztán maradt a fűvön, hanyatt. Szájában fűszál, ahogy ilyenkor kell, aztán csak feküdt, csak úgy. A fejétől kétarasznyira, magasra emelkedő száron, mint valami kigyulladni készülő gázlámpa, érett egy szem szamóca.

Emberemlékezet óta így soha. Örökkön tenni-venni, gürcölni, méricskélgni, számíthatni, gondot gonddal oltogatni, ez volt az élete. Még a délutáni nyugdíjas munkaszunyókálásai is azzal teltek, hogy mikor és mit gyomláljon-permetezzen akkor, ha már nem hever a dikón, az eresz alatt.

Így talált rá a felesége harmadnapon, ahogy a nagykönyvben meg van írva. Jött Róza a fekete zorszsetruhájában a vevőkkel. Egy javakorabeli házaspárral. A férfi talán éppen nyugdíj előtt. Mert a telket bizony, jaj, hiába nem akarjuk, el kell adni, örökkön szegény Lajosomra emlékeztetne, egy szem gyümölcsöt se bírnánk innen megenni! Lajos bírt, éppen a bíborpiros szamócáért nyújtózott. Ezt a szamócát figyelte három napja, miként vált zöldből fehérre, hogy pirulnak meg előbb a kősejtecskéi a napos oldalán, majd az a fele, és ma reggelre hirtelen az egész, hiszen a május végi éjszakában – csak látszat a sötét! – melegen hullámanak a nap érlelő energiái. Lajos nem volt éhes, szomjas se, és fájni sem fázott. A szamócát éppen ezért nem testi szükségéből kívánta meg. Kapcsolatuk az elmúlt napokban oly bensőségessé vált, amiből egyéb nem következhetett. A szamóca föllobbanó érett pirossága olyan volt, mint a rég elmúlt időkben a szerelem. Amikor még udvaroltak a férfiak a nőknek, akik ezt el is várták, s csak akkor adták oda magukat, amikor összeért bennük a vágy a szerelemmel, ahogy ebben a szamócában a szín az ízekkel, az illatokkal, az aromáknak azzal a szimfóniájával, ami csak a magyar szamócák sajátja, hiszen több bennük a történelem a locsolóvíznél és a pétisonál.

Csaknem átgázoltak a vevők Lajoson. Rozika pedig – hiába volt nagyobb benne a kíváncsiság, mint három napja a temetőben – úgy elájult, hogy teljes hosszában végigzuhant a szamócaágyáson.

– No de maga meghalt! – sikította védekezően a vevőasszony, és két kezét kinyújtotta, tenyerét kifizítette.

Lajos föltápászkodott, négykézlábra. A szája még tele volt a szamócával: valamennyi ízét ki akarta élvezni, s egyelőre a harminchetediknél tartott. Nem sietett tehát.

– Ottó! Ottó! Csinálj valamit! Ottó! – Az asszony hisztérikusan hajtogatta e pár szót, az Ottónak nevezett vevőember pedig nem csinált semmit. Ká pont Lajosnak elég volt egyetlen pillantást vetnie rá, tudta, hogy az illető egy évtized eltolódással az ő történetét éli. A sikoltozó nőre nézett: van honnan menekülnie ennek a derék Ottónak.

Elfogyott lassan nyelvéről a szamóca, mint az áldozási ostya. Ekkor odaszólt Ottónak:

– Nyissa ki a kerti csapot, legyen szíves!

Ottó megengedte a vizet, Ká pont Lajos pedig kiemelte Rozikáját a szamócaágyásból, és meglocsolta arcát hideg vízzel. Ajánlotta a slaugot Ottónak, de az egyelőre nem merte alkalmazni.

Később Rozika megkérdezte:

– Most meghaltál, Lajos, vagy nem haltál meg? – Kezét tördelte. – Most az egyszer ne beszélj mellé!

Lajos elmosolyodott. Mít lehet ilyen kérdésre válaszolni?

A telekügylet mindenesetre kútba esett.

3

A rendőrség természetesen megjelent a patakparti kertben. Két kocsival. Az egyikben egyenruhás sofőr és civil nyomozók: egy magas fiatal és egy kövérkés, szemüveges öreg, a másikban foltos ruhás kommandósok kutyával.

– Akár a *néhai* Rézműves Anteusz testőrei – Ká pont Lajos elmosolyodott kissé. – Nagy kérdés, tudnak-e vigyázni a kutyájukra.

A rendőri látogatás órájában ugyanis Orgona kutya már a kerítésen belül lakott kisleányával és gazdáival: Nellikével meg Fotó Nagykabáttal és Nellike ajándék gyerekével együtt. Lajos a fűben továbbra is. Nellike a gyereket, Marikát tényleg ajándékba kapta. Szinte. A Pethe Ferenc téri ABC melletti zöldségesnek próbálta elénekelni, hogy szeretne venni két kiló krumplit, amikor egy nő lépett hozzá, s megkérte, vigyázzon a kisbabára és a baba holmijára, amíg ő vásárol. Tökéletes emberismerettel rendelkezhetett az illető, aki ezután az ABC raktári kijáratán keresztül eltűnt a történetből. Nellikének nagyobb örömet nem lehetett volna szerezni hús kiló arannyal sem: élő, igazi kisbabát kapott!

Anyira megijedt a rendőrök láttán, hogy azok miatta jöttek, s elveszik tőle a kisbabáját, hogy énekelni is elfelejtett, csak hebegett-dadogott Ká pont Lajosnak: most mi lesz? Ká pont Lajos ölelgette, nyugtatgatta, nem lesz semmi baj, Nellike, hogyan is lehetne, rendes asszony lehet a kicsi Marika szülőanyja, hiszen nem fojtotta meg Marikát, a Dunába se dobta, hanem gondoskodott róla, a legislegjobb helyre adta, a legjobb anyát választotta ki számára, minek küldene hát akkor rendőröket rá? Bele-súgta Nellike fülébe: kibabrálnunk velük, egyet se félj! Fotó Nagykabát valahol messze csatangolt pelenkáért, tápszerért, helyette Orgona kutya zárkózott föl Nellike és Marika mellé kisleányával, Kócosossal, aki igyekezett híven utánozni mamája mozdulatait.

A hatóság Ká pont Lajost kereste. S miután megtalálta, nem került könnyebb helyzetbe. Azzal együtt, hogy Ká pont Lajos maximálisan segítőkész igyekezett lenni, legálábbis a beszélgetés elején.

Ugye a szokványos kérdések: Ön Ká pont Lajos? Született? Hely? Idő? Anyja neve? Foglalkozása? Nős? A kommandósok ezalatt körbejártak a kertben, bekukkantottak a

házikóba – farkaskutyás társuk Orgona láttán óvatosan kint maradt a kapu előtt. Ká pont Lajos egyenletesen válaszolt a szemüveges nyomozó kérdéseire: igen, valószínűleg. A születési adatokat firtatókra is valami hasonlót felelt. A fiatalabb detektív ingerülten rászólt a kihallgatottra, de társa, a jelek szerint főnöke, leintette.

– Jó ez, így jó.

– Igen, valószínűleg – bólintott Ká pont Lajos. És ezzel tényleg egyet lehetett érteni. Orgona is így gondolta, mert lazított tartásán, mire Kócos egyenest elheveredett Nellike lába előtt, aki még mindig a kelleténél izgatottabban szorította magához kisbabáját.

A kihallgatás innen vált nehézkessé.

– Ön valóban meghalt?

Érezzük mindnyájan, fonák a helyzet. A rendőrtiszt ezt a kérdést kénytelenítettett föltenni, holott ilyen kérdés a modern világ hatóságainak *politikailag korrekt* nyelvében nincs. Nem is létezhet. Benne van ugyanis a következő kérdés is: Ön föltámadott? Van föltámadás? Van élet a halálon túl? Tehát felelősség is? És így tovább. Nem is folytatjuk, hisz nyilvánvaló, hogy ezek az egymásból eredő kérdések és a bennük foglalt válaszok inkorrektek, mert több mint elfogultak. Lehetetlenné teszik az édes ambivalenciát, az önbizalomtól dús választás lehetőségét, és brutálisan kizárólagosak, nyersen és megföllebbezhetetlenül állást foglalnak egy olyan kérdésben, amiről az említett korrekt nyelv úgy beszél, mintha nem léteznék.

– Igen, valószínűleg – ismételte egyenletes választát Ká pont Lajos. Lágyan, látzólag engedékenyen, sőt megengedően: használhatnánk akár más kifejezéseket is, ha akarnánk. No ettől egyenesen cinikusan csengtek szavai a kihallgatók fülében, hisz pusztán létevel azt kiáltotta, hogy itt nincs vita, kecmec, okosság, kompromisszum. S az az elővételezés, ami szerint ők államigazgatásilag és *tudományosan* gondolkodnak és beszélnek – tehát aminek Ká pont Lajos a személyes ellenbizonyítéka – hülyeség. És mivel család is, disznóság.

A tanácsstalanságba bele-belekerregett a türelmetlen magnó, mely nem ilyes tesztoszásághoz szokott belügyi szolgálata során. A seregély visszakerregett neki a villanydrótról. S hogy választ nem kapott, megismételte. A magnó hallgatott. A seregély ezután a beszélgetők köré seregülő kommandósoknak szentelte figyelmét.

A kihallgató tiszt ekkor engedelmet kért, hogy megfoghassa Ká pont Lajos kezét. Elég furán néztek ki. Az öltönyös, szemüveges komoly hatóság és a komolytalan, fehér gatyás öregúr – a gatyája bizony már jócskán zöld a füvek véréből. Kézfogás két világ határán. Erőtéljes és férfias, kissé gyerekes is, ahogy a rendőr megpróbálta megroppantani Ká pont Lajos ujjait: ugyan *anyagból* van-e? Az anyag szót megnyugtató volt elgondolnia, noha jelentését igazából nem értette, mint általában senki sem, aki előszeretettel használta kortársai közül. Ká pont Lajos keze is megnyugtatónak tűnt föl számára. Masszív, a kert munkától kissé parasztos. Szorítható, akár meg is bilincselhető.

– Kérem, jöjjön be velünk a – fölpróbálgatta nyelvére a szavakat – hivatalomba.

Ká pont Lajos elhárítólag mosolygott.

– Megértem, hogy önnek itt jobb, de azt is meg kell értenie, hogy ez roppant kínos ügy.

– Igen, valószínűleg – Ká pont Lajos egyre mosolygott.

A rendőrtiszt ekkor titkos jelet adott a kommandósoknak, akik közül ketten kétfelől Ká pont Lajosra vetették magukat, hogy kezét hátrafacsarják, megbilincseljék. Orgona fölmordult, ugrott volna, Kócos fia is harcra készült, de aztán visszatette fejét a mancsára: a két kommandós ugyanis egymást teperte a földre. Ká pont Lajos és a

kihallgató tiszt kézfogása tovább tartott, de Ká pont Lajos – ha szabad földrajzi kifejezést használni – most néhány fokkal délebbre állt. Oly hirtelen és láthatatlan elhátározással tűnt el iménti helyéről, s jelent meg amott, mint amikor az elfogyott perc hűlt helyéről a villanyóra mutatója odébb ugrik. S azon a bizonyos hűlt helyen, ahonnan kimúlt az idő, no, ott csatározott a két fogdmeg.

Nellike vidám éneklésbe kezdett:

– *Sej, haj folyóba’, sok a hal, valóba’.*

Most a nyomozótiszt mosolygott. Kissé kényszeredetten. Megértette, hogy ami itt még ezek után történhet, az jegyzőkönyvezhetetlen.

– Szóval így állunk.

– Igen, valószínűleg – Ká pont Lajos elengedte a tiszt kezét. – Ha megbocsát, nekem föl kell tennem a tejet a kisbabának.

4

Özönlöttek a kíváncsiak. Titkosrendőrök, miniszteri tanácsosok, turisták, papok, zarándokbuszok, gyerekek és természetesen újságírók. Leginkább a bulvárlapoktól és a kereskedelminek nevezett tévékloakák püdermúsoraitól. Fotó Nagykabát fogadta őket. Ká pont Lajos nem mutatkozott. Fotó Nagykabát rendszeresen és demokratikusan, vagyis személyválogatás nélkül hagyta magát megvesztegetni. Pénz, gyerekruha, tápszer, sör, konyak, kutyaétel – jöhetett bármi. Komolyabb értékekért komolyabb történeteket adott elő, a csekélyebbekért pár szót. Őt az élet megtanította arra, hogy a kicsit is becsülje. Aki valóban mélyen a zsebébe nyúlt, az rendszerint *majdnem* találkozható Ká pont Lajossal. S tényleg, mintha ott, a mogyoróbokor mögött bukkant volna föl a zöldülő fehér gatyájában, vagy amott, a patak töltésén derengett. Egyszer egy tévéoperátor – valóban jelentős summáért – tényleg láthatta a tulajdon két szemével Ká pont Lajost, amint Kócos kutya táljába tejet öntött. Műsorvezetőnője, a híresen csúnya hölgy meg is kérdezhetette: Ön valóban föltámadott? Választ is kapott: Igen, valószínűleg. Készülhetett fölvétel, de sajnos, a világszenzációként beharangozott műsorban csupán Kócos volt látható meg a kutyatál és a tálba ömlő tej. Hang pedig csak a híresen csúnya hölgyé. Fotó Nagykabát a pénzt nem adta vissza: mi köze neki a technika fogyatékoságaihoz?

A látogatók lassan elfogyogtak.

Utoljára a belügyminiszter és a z.ri megyéspüspök óvakodott el a kicsi házhoz. Már október eleje volt, szőlőtől roskadozott a terasz fölötti lugas. Az urak hivatali íróasztalán épp most állapodtak meg a tarajos hullámokban érkezett jelentések, a jelentések ellenőrzései, az ellenőrzések hitelesítései. Kicsit meglepődtek, amikor a kertajtóban összefutottak, mint két gyanútlan esti sétáló, aki a napi gondot-bajt a törökkői friss levegővel akarja kifűjteni a fejéből. Kocsijukat, sofőrjüket az Aranyhegyi út két átelenes végénél hagyták.

Alkonyodott. A darazsak már elültek. A lugas alatti kecskelábú asztalnál dajkálta Nellike a kisbabáját. A szakszerűen fölkészült belügyminiszter, amúgy derék, megtermett férfiú, rögtön tudta, mit tegyen. Megcírógatta a kicsi sapkás fejcskékjét, és megkérdezte, hogy hívnak, kis gyöngyvirág? Nellike nem tudta, kik a vendégek – ha tudta volna, sem érdekl. Megköszöriülte torkát, és a legszebb hangján énekelte.

– *Magyarok királynéja,*

Boldogságos Szűz Mária,

*Neked áldoz magyar szív,
Mely hozzád örökre hív, Mária!
Ó, Mária, Krisztus anyja!
Esedezz híveidért, a te magyar népedért,
Mária!*

A belügyminiszter képe kissé elfancsalodott, a püspöké földerült.

Fotó Nagykabát két oldalzsebéből elővette a bebocsátásért kapott egy-egy üveg bort: egri leánykát hozott mind a kettő. Letetette a palackokat az asztalra, s magyarázkodott:

– Annyira dadog szegényke, hogy kizárólag énekelve képes beszélni. Tízezer dalt tud.

Leültek az asztalhoz, Nellike hozott dugóhúzó, poharakat. Közben csöndesen dudorászott Marikájának, akit minél hosszabb ideje tanulmányozott, annál alkalmasabbnak talált arra, hogy Magyarország királynője legyen.

Hallgattak. A püspök is, a belügyminiszter is négy szemközt szeretett volna beszélni a háziakkal, persze legkivált Ká pont Lajossal. Ámde egyik sem merete sem elküldeni a másikat, sem magára hagyni. Hogy jövetelük valódi célját szóba hozzák, arról végképp röstelltek nyilatkozni. Föltenni életük hitelét egyetlen kérdésre? Így aztán kifejezetten szerencsésnek mondható, hogy Ká pont Lajos nem mutatkozott. Hanem filozófiai és politikai nézeteik áthidalhatatlannak tetsző távolsága ellenére egyre hevülő érzéssel gondoltak egymásra – helyzetük, mit ne mondjunk, egzisztenciális közössége annyira nyilvánvaló volt számukra. Ez a mélyről jövő megértés okozhatta, hogy a második pohár borral pertut ittak. S milyen az élet? Kikerülhetetlen. Fotó Nagykabáttal is össze kellett tegeződniük. Hogy vette volna ki magát, ha kihagyják a házigazdát, akinek az asztalánál ülnek, pusztán a brutálisan szembeszökő osztálykülönbség miatt? Az őszi langy estében, a harsány tücsök- és békazenében a demokratának és a szegények pásztorának a lelke úgy röpült fölfelé, mint amikor egy rossz álom pókhálós, feneketlen kútjából kiszabadítja az ébredés. A harmadik pohár bor után Fotó Nagykabát indítványozta, hogy énekeljék el közösen az *Édesanyám is volt nekem*et. Lehetett volna elhárítani? Akarhatta volna bármelyikük? Elképzelni sem tudtak hirtelen ennél a dalnál mélyebb igazságot. Jövetelük célja ehhez képest mellékessé vált.

Nótázás közben váratlanul előkerült Ká pont Lajos. Minden különösebb bejelentés nélkül, semmi zajos megérkezés vagy sejtelmes-kísérteties földerengés, kapta a Nellike elé készített poharat, és kiitta. Le is ült Nellike és a kisbaba mellé a padra.

Elég jól elbeszélgettek. Mindenféléről. Ká pont Lajos például azt fejtegette, hogy ebben a hőségben a leghelyesebb volna bor helyett esetleg hosszúlépést, de még inkább bodzaszörpöt inni. Jéggel és sok citrommal. Ebben valamennyien egyetértettek. Nellike odaadta neki Marikát, és szaladt a csaphoz: hisz ezek a szegény kutyák ma nem kaptak friss vizet!

Eszteendő múlva, a tavaszi kutyaoltás napján a töltésen menetelt Nádori Gyula a barátaival és ki-ki a házi ebével az állatorvos és különféle sörmérések felé. A töltéstől jobbra, a nevezetes kertben álldogált egy fehér gatyás öregúr. Az illető – gatyája frissen mosva – metszőollóval a kezében méregette az őszibarackfát: ugyan ez a rügy alsó állásúnak mutatja magát, de a következő nem alsóbb állású-e? Az egyik plusz két barack, a másik mínusz kettő. Ámde a plusz ugyanakkor mínusz is a többiből – mert ha megmaradnak, azok lesznek kisebbek. Ezt add össze ceruza nélkül, Marika! Két fehér ko-

mondor mögött állt, négykézláb, mintegy szolidaritásból, mert kettejük közt egy picike gyermekecske ugyancsak négykézláb figyelte az őszibarackmetszés művészetét.

– Látjátok – mutatott feléjük Nádori Gyula, és megfékezte kissé Fifi kuttyáját, hogy ne rohanjon már annyira azért az oltásért. – Az az öreg pontosan úgy néz ki, mint Ká pont Lajos, aki meglógott a saját temetéséről.

Szuly Gyula

HALOVÁNY HOLDNÁL

A régi nótát Budáról
ma újra hozza át a szél,
úgy jön, ami a zongorán szól,
mint a Duna hajótöröttje,
ha szörnyű bajból partot ér;
az a lélek és az a hangszer
le is hangolódott Budán.
(Sejti-e, hogy a régi nótát
mi szél röpíti, s ideérve
nem ugyanaz a dal talán?)

Míg én ebben a szűk csárdában
csak azt lesem, hogy indulat
járja át végre körülöttem
a négy hideg-rideg falat
szólva magyarok istenével,
verje az ellenség hadát,
s úgy jöjjenek, ha indulókká
váltak a sóhajos nóták
nehéz-időkben odaát,

hamvába holt lélekkel itten
mulattatóra vár a nép,
a lélek vérátömlesztését
kívánja, hogy szikrát repítsek
egykedvű szellemébe még.
De ezek nem tudnak mulatni!
A halovány hold lelküket
ábrándvilágába vonja,
felbámulnak az úrutásra,
aki úti kalandja végén
épp a halovány holdra lép
s fejjel lefelé lóg mulatva
azon, hogy mi nem mulatunk,